

SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2025. gada 29. janvārī

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Anita Rodiņa, tiesneši Veronika Krūmiņa un Mārtiņš Mits,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Guntara Bērziņa (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 10/2025),

konstatēja:

1. No pieteikuma secināms, ka Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu:

1.1. atzīt Ministru kabineta 2015. gada 7. aprīļa noteikumu Nr. 171 “Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai 2014.–2020. gada plānošanas periodā, kā arī pārejas laikā 2021. un 2022. gadā” (turpmāk – Noteikumi Nr. 171) 62.1. apakšpunktu par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. panta pirmajam teikumam un 105. pantam un spēkā neesošu no viņa pamattiesību aizskāruma rašanās brīža;

1.2. atzīt Ministru kabineta 2023. gada 18. aprīļa noteikumu Nr. 197 “Atbalsta piešķiršanas kārtība Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai platībatkarīgo un dzīvniekatkarīgo saistību īstenošanai” (turpmāk – Noteikumi Nr. 197) 90.1. apakšpunktu par neatbilstošu Satversmes 91. panta pirmajam

teikumam un 105. pantam un spēkā neesošu no Satversmes tiesas sprieduma publicēšanas dienas;

1.3. atzīt Ministru kabineta 2013. gada 17. septembra noteikumu Nr. 891 “Noteikumi par saimnieciskās darbības ierobežojumiem, par kuriem pienākas kompensācija, tās izmaksas nosacījumiem, kārtību un apmēru” (turpmāk – Noteikumi Nr. 891) 6.2.1. apakšpunktu par neatbilstošu Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 105. pantam un spēkā neesošu no Satversmes tiesas sprieduma publicēšanas dienas.

2. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 171 62.1. apakšpunktu atbalsta apmērs par vienu hektāru atbalsttiesīgās platības, kurā ievēroti visi atbalsta saņemšanas nosacījumi, ir 160 *euro*, ja ir aizliegta mežsaimnieciskā darbība, aizliegta galvenā cirte un kopšanas cirte.

Noteikumu Nr. 197 90.1. apakšpunkts par tādiem pašiem aizliegumiem noteic atbalstu 196 *euro*.

Savukārt saskaņā ar Noteikumu Nr. 891 6.2.1. apakšpunkts noteic, ka kompensācijas apmērs par vienu atbalsttiesīgās platības hektāru, ja aizliegta jebkāda mežsaimnieciskā darbība, ir 196 *euro*.

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija vērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par Ministru kabineta noteikumu normu atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertie prasījumi ir piekritīgi Satversmes tiesai.

5. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam persona ir tiesīga iesniegt pieteikumu Satversmes tiesai viņai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmo daļu konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka viņai Satversmē ietvertās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt no Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 1. punkta izriet prasība pieteikumā minēto uzskatu pamatot.

6.1. Pieteikuma iesniedzējam pieder nekustamais īpašums – meža zeme –, kas atrodas mikrolieguma teritorijā. Ievērojot minēto, Pieteikuma iesniedzējam saskaņā ar Noteikumu Nr. 171 62.1. apakšpunktu Lauku atbalsta dienests 2022. gadā piešķīris ikgadējo atbalstu 160 *euro*. Pieteikuma iesniedzējs, nepiekrītot šā atbalsta apmēram, vērsās iestādē un administratīvajās tiesās, lūdzot izdot labvēlīgāku administratīvo aktu, ar kuru atbalsta apmērs tiktu palielināts. Tiesvedība noslēdzās ar Senāta 2024. gada 9. jūlija rīcības sēdes lēmumu, ar kuru atteikts ierosināt tiesvedību pēc Pieteikuma iesniedzēja kasācijas sūdzības. Pēc 2022. gada uz Pieteikuma iesniedzējam piederošo nekustamo īpašumu attiecas Noteikumu Nr. 197 90.1. apakšpunkts, kas paredz par 36 *euro* lielāku atlīdzību. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka minētās Ministru kabineta noteikumu normas ierobežo viņa tiesības uz īpašumu, jo atbalsta apmērs esot nesamērīgi mazs. Tāpat Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka minētās normas nepamatoti paredz vienādu atbalstu dažādiem meža īpašniekiem un tādējādi pārkāpj arī tiesiskās vienlīdzības principu. Proti, atbalsta apmērs būtu jādiferencē atbilstoši nekustamo īpašumu faktiskajai vērtībai un situācijai dabā.

Līdz ar to šā lēmuma 1.1. un 1.2. apakšpunktā norādītie prasījumi atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

6.2. Satversmes tiesas judikatūrā ir atzīts: personai jāsniedz ticams pamatojums tam, ka tiesību normas izraisītās nelabvēlīgās sekas rada tieši viņai pamattiesību aizskārums (*sk. Satversmes tiesas 2013. gada 10. maija sprieduma lietā Nr. 2012-16-01 22.1. punktu*). Turklāt jāpastāv tiešai saiknei starp personas

pamattiesību aizskārumu un pieteikumā apstrīdēto normu (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2010. gada 18. februāra sprieduma lietā Nr. 2009-74-01 12. punktu*). Jēdziens “aizskar” ietverts Satversmes tiesas likumā ar mērķi norobežot konstitucionālo sūdzību no *actio popularis* jeb sūdzības vispārības labā (*sk. Satversmes tiesas 2002. gada 22. februāra sprieduma lietā Nr. 2001-06-03 secinājumu daļas 2.4. punktu*).

Pieteikumā ir norādīts, ka Noteikumu Nr. 891 6.2.1. apakšpunkts nav piemērots attiecībā uz Pieteikuma iesniedzēju, jo šī norma neattiecas uz viņam piederošo zemesgabalu. Proti, minētā norma attiecas uz citām meža zemēm.

Kolēģija norāda, ka attiecībā uz prasījumu izvērtēt Noteikumu Nr. 891 6.2.1. apakšpunkta satversmību, Pieteikuma iesniedzējs nav norādījis uz savu, bet gan uz citu personu pamattiesību iespējamo aizskārumu.

Līdz ar to šā lēmuma 1.3. apakšpunktā norādītais prasījums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

7. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu pieteikumu var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt aizskartās tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī tādu nav.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs ir izmantojis visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, – Senāta rīcības sēdes lēmums par atteikšanos ierosināt kasācijas tiesvedību lietā nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtais daļas pirmais teikums nosaka: “Konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās.”

Senāta rīcības sēdes lēmums par atteikšanos ierosināt kasācijas tiesvedību stājās spēkā 2024. gada 9. jūlijā. Pieteikums Satversmes tiesā iesniegts 2025. gada 8. janvārī. Tādējādi noteiktais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā un ceturtais daļas pirmajā teikumā noteiktajām prasībām.

8. Pieteikumā ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi un sniegts juridiskais pamatojums par Noteikumu Nr. 171 62.1. apakšpunkta un Noteikumu Nr. 197 90.1. apakšpunkta iespējamo neatbilstību Satversmes 91. panta pirmajam

teikumam un 105. pantam. Pieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai. Pieteikums atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu “Par Ministru kabineta 2015. gada 7. aprīļa noteikumu Nr. 171 “Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides, klimata un lauku ainavas uzlabošanai 2014.–2020. gada plānošanas periodā, kā arī pārejas laikā 2021. un 2022. gadā” 62.1. apakšpunkta un Ministru kabineta 2023. gada 18. aprīļa noteikumu Nr. 197 “Atbalsta piešķiršanas kārtība Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai platībatkarīgo un dzīvniekatkarīgo saistību īstenošanai” 90.1. apakšpunkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 105. pantam” pēc Guntara Bērziņa pieteikuma (pieteikums Nr. 10/2025).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdētos aktus, – Ministru kabinetu – līdz **2025. gada 31. martam** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

3. Atteikties ierosināt lietu par Ministru kabineta 2013. gada 17. septembra noteikumu Nr. 891 “Noteikumi par saimnieciskās darbības ierobežojumiem, par kuriem pienākas kompensācija, tās izmaksas nosacījumiem, kārtību un apmēru” 6.2.1. apakšpunkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. panta pirmajam teikumam un 105. pantam.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Anita Rodiņa